

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: _____

...o□o...

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Intelectualii noștri. — Noul împrumut intern. — Băncile românești din Ardeal și Apărarea Națională. — *Cronica*: Prima Ardeleană, soc. de asig. gen. Cluj. Încrustarea acțiunilor emise înainte de 1 Februarie 1933. Taxa timbrului de aviație la contractele de muncă. Termen pentru înaintarea tabloului de personal.

Intelectualii noștri.

Ne-am ocupat de mai multe ori, în coloanele acestei reviste, de problema clasei intelectualilor români din țara noastră, și am arătat, că atât vreme, cât nu vom putea ajunge să avem o pătură de intelectuali de generații succesive, nu vom putea realiza progresul așteptat. Până atunci nu vom avea tradițiile necesare, nu vom putea constata o mentalitate așezată și de continuitate. Vom avea, prin intelectuali ridicăși continuu din pătura rurală, o clasă cu mentalitate în continuă frământare, chiar revoluționară, dacă vreți, căreia nu-i putem lua folosul, ce se poate aștepta dela ea.

Năvala, ce s'a dat în școlile secundare și superioare de toate categoriile, în anii următori unirii, ni-a creat o seamă de intelectuali, cari însă nu au fost îndrumați spre cariere în mod rațional. Am ajuns în situația paradoxală de a avea aparența unei saturații a păturei intelectualilor, fără să avem un procent prea mare de oameni cu carte.

Deși în ultimii 2-3 ani s'a făcut o plasare de titrați, până la epuizare în unele ramuri, totuși nu s'a putut realiza o mulțumire notorică. Mulți din cei ce au posturi nu sunt prin acest singur fapt mulțumiți, fiindcă veniturile lor legale nu sunt îndestulătoare. Preferința, ce se dă la noi pentru slujbele de stat, fiindcă acesta are Casa de pensii, — din care însă nu se poate trăi în condiții proporționale cu acele din activitate, — a creat o orientare care îndreaptă privirea tineretului spre aceste posibilități de plasare ca slujbaș la stat.

Slujbele publice fiind însă prea multe, nu pot fi plătite, pentru a asigura titularului un minim de existență, ca să poată întemeia o familie, și să aibă copii. Iar școlile de azi, de toate felurile, dar mai ales cele secundare, fac o instrucție și educație (afară de străjerie, care are și ea prea multă poezie la bază), care nu merg paralel cu viața; ele nu pregătesc tineretul pentru această viață practică.

Și atunci aceasta situație, care preface a sprijini elementul etnic dominant, în realitate nu-i garantează posibilitatea unei mulțumiri și fericiri sociale, pe care să se poată sprijini clasa intelectualilor noștri. Nu putem realiza un progres, fără unele rezerve materiale, de care sărăciă noastră proverbială nu îngăduie să ne bucurăm, decât în foarte rari cazuri. Fete cu zestre apreciabilă sunt

puține, și de aceea cele fără averi continuă studii superioare (universitare) pentru a ajunge la o diplomă, care ea în sine oferă atât de puțin.

Scumpirea traiului, rezultat al actualului războiu european, scumpirea, care va lua proporții și mai mari, lovește în subreda noastră pătură de intelectuali, în sânul căreia auzim deja expresia nemulțumirilor și concluziile, că între astfel de împrejurări nu poate fi vorba de a avea copii, sau de a le spori numărul celor existenți. Cullul ridicării de copii, chiar și fără de această criză economică nu există, căci fetele capătă o educație schilodă, pe care ele o numesc „modernă”. Pe vremuri bucuria de a deveni mamă, era o cinste. Deși avem fete cu școli, și la tot cazul cu o instrucție spirituală superioară celei din trecut, — cea morală lasă însă mult de dorit. O goană după plăceri, cu o viață socială pervertită: fumatul, jocul de cărți, excesul consumului de cafea și de beuturi alcoolice, etc., — sunt azi obiectivul jericirii lumești.

Conversațiile nu sunt mai ridicate, ea și în trecut, trănecăneala și flecăriă se practică în societate de ambe sexe, în locul unor subiecte de adevărată intelectualitate. Nesorozitatea, practicarea unui lux nepotrivit cu sărăcia colectivă și lipsa unui ideal ce constă azi la atâtea prilejuri, — îți dau impresia unui provizorat social, dacă nu fac dovada chiar a unei inconștiențe, de chemarea și datoria noastră de popor, ce trebuie să-și consolideze patrimoniul sfânt: patria noastră, și care popor mai trebuie să depună eforturi pentru câștigarea unui loc de frunte în concurnul celorlalte popoare.

Fii atenți, și veți constata o surprinzătoare lipsă de coeziune în această pătură a intelectualilor. Cauza e că nu are tradiții, că nu are continuare de generații succesive, și nu are țeluri comune.

Am amintit aceste chestiuni în termeni generali, pentru a nu jigni, când urmărim scopuri de îndreptare; pentru a nu exagera în critică, fiindcă urmărim scopuri constructive; pentru a nu schița un tablou pesimist ori de defăimare, pe care dușmanii să îl întrebuițeze în scopuri nedorite de noi. Aceasta tratare de

generalități prea vagi, făcută de un intelectual care nu are darul de a fi un artist în prezentarea scrisă a unor probleme vitale pentru neamul nostru, poate că nu-și ajunge scopul propus. Am dorit să atragem atenția asupra unor rele sociale, care trebuie eliminate din calea progresului, care se realizează azi într'un ritm mai nervos și grăbit, — și de aceea dacă nu vom fi isbitif acum, vom reuși poate cu altă ocazie; ori vom fi stărnit în alții imboldul de a fi contribuit cu sfaturi ori directive mai luminoase la ajungerea acelu scop. Ba ne mulțumim, dacă dintre cei ce vor ceți aceste rânduri vor pune în discuție aceste chestiuni, deșteptând interes ori curiozitate în rândul cunoscătorilor și prietenilor lor.

SPECTATOR.

Noul împrumut intern.

În timpurile grele, când un stat are cheltuieli cu mult mai mari decât în vremurile normale, găsim adeseori printre mijloacele de acoperire a necesităților extraordinare și împrumutul intern. Statul recurge la contribuția materială a supușilor săi, sub formă de împrumuturi.

Împrumuturile interne de stat pot fi de mai multe feluri:

I. După timpul când aceste împrumuturi urmează a fi replătite, avem:

a) Împrumuturi pe termen scurt, adică pe timp de obicei până la maximum un an de zile. Aceasta este datoria flotantă a unei țări;

b) Împrumuturi pe termen lung, de obicei 20—40—60 ani, constituind datoria consolidată, reprezentată prin titluri de rentă amortizabilă;

c) Iar dacă statul nu mai replătește capitalul împrumutat, ci acordă numai o dobândă ceva mai urcată decât cea uzuală, atunci este vorba de o rentă perpetuă.

II. O altă caracterizare a împrumuturilor de stat, este determinată de factorul libertate, care stă la baza unui astfel de împrumut, anume:

a) Avem un împrumut benevol, când nu se recurge la nici un mijloc de constrângere a cetățenilor, ci contribuția lor este cu totul benevolă, dictată doar de rentabilitatea și siguranța plasamentului respectiv;

b) Împrumutul are caracter forțat, când cetățenii sunt constrânși prin diferite mijloace să participe cu capitalul lor, la necesitățile extraordinare ale statului. Aceasta se întâmplă de obicei în timpuri de războiu și ia aspectul cunoscut al rechizițiilor, etc.;

c) Un sistem mixt al împrumutului intern de stat, ar fi cel patriotic, când țara este în pericol și se re-

curge la sentimentele patriotice ale cetățenilor, pentru a se putea face față necesităților mari și urgente.

III. Iar după timpul când se plătește cuponul împrumutului de stat, putem avea :

a) Rentă anticipativă, la care dobânda sau cuponul se plătește la începutul perioadei de timp respectivă (an, semestru, etc.). O întâlnim în cazuri mai rare ;

b) Renta decursivă, când dobânda se plătește la sfârșitul anului, semestrului, etc. Este renta cea mai des întâlnită în practică.

Am amintit aceste câteva caracteristici ale împrumuturilor de stat, fiindcă le vom întâlni și la împrumutul intern de care este vorba, anume: „Bonurile pentru înzestrarea Armatei“.

Datorită nevoilor imperioase ale armatei noastre, mai ales în vremurile tulburi de azi, s'a recurs la un împrumut intern, care să acopere aceste necesități naționale.

Decretul-lege publicat în Monitorul Oficial Nr. 269 din 20 Noembrie 1939 și Jurnalul Consiliului de Miniștri, publicat în Monitorul Oficial Nr. 279 din 1 Decembrie 1939, stabilesc toate normele referitoare la emiterea, circulația, serviciul și retragerea bonurilor pentru înzestrarea armatei.

Emisiunea acestor bonuri se face de Casa Autonomă a Fondului Apărării Naționale, prin Casa Autonomă de Finanțare și Amortizare, care va face toate operațiunile privind această emisiune.

Termenul de emisiune nu este limitat în timp, ca de obicei la alte împrumuturi de stat, ci emisiunea se va face treptat, pe măsura necesităților, iar închiderea ei se va hotărî prin Jurnal al Consiliului de Miniștri, la propunerea Ministerului de Finanțe. Această caracteristică a împrumutului pentru înzestrarea armatei, ne indică specificul timpurilor de azi, când mărirea necesităților extraordinare este foarte greu de prevăzut.

Bonurile pentru înzestrarea armatei vor fi de: 1000 Lei, 2000 Lei, 5000 Lei, 10.000 Lei, 50.000 Lei, 100.000 Lei, sau multipli ai acestei sume.

Timpul pentru care se emit aceste bonuri, poate fi de 3 ani sau de 5 ani, deci acest împrumut nu este o datorie flotantă — pe termen de mai puțin un an, — dar se va rambursa într'un timp destul de apropiat. Această rambursare apropiată este un prim avantaj pentru subscriitorii, căci capitalul plasat nu va fi imobilizat mulți ani.

Dar o importantă inovație în domeniul titlurilor de stat, o aduc bonurile pentru înzestrarea armatei, prin faptul că sunt constituite din două părți; corpul bonului și talonul fracționar.

La bonurile pe 3 ani, corpul bonului reprezintă 80% din valoarea nominală totală, iar talonul fracționar restul de 20%.

La bonurile pe 5 ani, corpul bonului reprezintă 70%, iar talonul fracționar 30%.

Fiecare din cele două părți amintite constituie oareșcum un fel de titlu de sine stătător, care poate circula independent. Pentru acest scop, atât corpul bonului cât și talonul fracționar, vor purta cupoane de dobânzi corespunzătoare valorii lor nominale respective.

Aceste două părți au fost separate din următorul motiv: Numai corpul bonului este propriu zis un împrumut rambursabil în termenul fixat de 3 ani sau de 5 ani, pe când talonul fracționar va fi purtat următoarea mențiune: „plătibil în numerar la cerere, după șase luni dela data emisiunii“. Deci talonul fracționar are și caracteristicile unei datorii flotante, pe termen scurt, de minimum șase luni dela subscriere. Pentru răscumpărarea talonului se cere ca el să nu fi fost detașat dela corpul bonului și să aibă atât cuponul semestrului în care s'a prezentat spre plată, cât și cupoanele următoare.

Dobânda bonurilor pentru înzestrarea armatei este de 4 $\frac{1}{2}$ la sută, anual, plătită decursiv, semestrial la 1 Iunie și 1 Decembrie, deci în limbajul obișnuit al Algebrei Financiare avem de-a face cu o rentă semestrală, decursivă.

Însă cei care subscriu bonurile pentru înzestrarea armatei în intervalul dela 1 Decembrie 1939 până la 1 Martie 1940, primesc anticipat dobânda pe primul semestru, precum și o bonificație, astfel ca prin depunerea sumei de Lei 970 — să obțină un titlu de Lei 1000 — valoare nominală. Deci bonurile subscribe în timpul dela 1 Decembrie 1939 până la 1 Martie 1940, se emit „sub pari“, cu o primă de emisiune de Lei 30 — la Lei 1000 — valoare nominală, fiind cuprinsă aici și dobânda primului semestru. Rentabilitatea pentru aceste bonuri se urcă dela 4,50% la 5,25% pe primul an.

Rambursarea bonurilor la scadență, se face pe valoarea nominală, adică „al pari“.

Dar bonurile pentru înzestrarea armatei au fost prevăzute de legiuitor și cu o mulțime de alte avantaje, anume:

Bonurile pentru înzestrarea armatei și serviciul lor, sunt scutite de orice impozit sau taxe, prezente sau viitoare, sub orice denumire și în general de orice fel de contribuții către stat, finit și comună.

Bonurile sunt lombardabile la Banca Națională a României, Casa Națională de Economii și Cecuri Poștale și Casa de Depuneri și Consemnațiuni, de asemenea ele vor fi primite la valoarea lor nominală în garanție pentru licitațiile la stat, regiile autonome și administrații locale, sau pentru garanție de executare a contractelor.

Dar în afară de aceste două feluri de avantaje amintite — pe care le întâlnim de altfel destul de des la împrumuturile de stat, — corpul bonului pentru înzestrarea armatei, precum și cupoanele de dobânzi, vor fi primite începând cu 15 zile înainte de scadență, la valoarea lor nominală, în plata de impozit sau taxe datorate statului.

Tot asemenea vor fi primite și taloanele fracționare, oricând după împlinirea a cinci luni și jumătate dela data emisiunii înscrise pe ele.

Un avantaj special se acordă acestor bonuri, când sunt folosite de instituțiile de credit, particulare sau publice, precum și alte întreprinderi, care sunt obligate să aibă în permanență în numerar, o anumită proporție din angajamentele lor de plată; fiind autorizate în mod expres să înlocuiască acest numerar, prin taloanele fracționare atașate bonurilor pentru înzestrarea armatei, din momentul în care aceste taloane devin rambursabile, conform celor arătate mai sus.

Prin măsura aceasta, instituțiile respective au posibilitatea să fructifice un capital care altfel ar rămâne nereproductiv.

Acest avantaj se referă și la art. 40 din Legea Bancară, care prevede că: „Băncile care primesc depuneri la vedere sau contractează alte obligațiuni la vedere, sunt obligate a avea o rezervă în numerar de cel puțin 10 la sută din totalitatea acestor angajamente.

În afară de aceasta, băncile sunt obligate a avea o rezervă ușor lichidabilă, constând din titluri de stat, sau garantate de stat, efecte de comerț sau warante scontabile la Banca Națională a României, în proporție de 1/3 din aceste angajamente.

Prin depozite și obligațiuni la vedere se înțeleg toate depozitele și obligațiunile contractate de bancă, a căror executare trebuie să aibă loc la cerere, sau într'un termen de maximum 30 zile“.

Pe lângă aceste avantaje, care sunt condiții necesare atragerii subscriitorilor; bonurile pentru înzestrarea armatei au la baza lor și factorul siguranței plasamentului, căci art. 3 din decretul-lege pentru autorizarea emisiunii, stabilește: „Rambursarea capitalului și plata dobânzilor, se va face cu prioritate din bugetul pentru Fondul Apărării Naționale. Plățile vor fi efectuate la ghișeele Băncii Naționale a României, în Capitală sau în provincie. În acest scop, Ministerul Finanțelor sau Casa Autonomă a Fondului Apărării Naționale, vor constitui, din timp, mijloacele necesare acoperirii scadențelor de capital și dobândă, precum și a taloanelor“.

Dar pentru ca în timpurile grele de azi să fie asigurată reușita emisiunii împrumutului, legiuitorul a stipulat și unele norme adecuate astfel:

Dela data publicării legii în Monitorul Oficial, instituțiile sau întreprinderile publice sau private, care în virtutea legilor, regulamentelor sau statutelor în vigoare, au obligațiunea de a plasa anumite fonduri în titluri de stat, sunt obligate de a constitui 30 la sută din aceste plasamente în bonuri pentru înzestrarea armatei, prin subscriere directă, în termenul prevăzut de legile, regulamentele sau statutele respective, iar în cazul în care nu este prevăzut termenul, subscrierea va trebui făcută într'o lună de zile dela constituirea fondurilor.

În ceea ce privește fondurile deja constituite în titluri de stat, înlocuirea acestora pentru procentul amintit mai sus, se va face treptat în timp de cinci ani dela data legii, prin subscriere anuală de bonuri pentru înzestrarea armatei, în proporție de 6 la sută din valoarea reală a acestor fonduri, după cotațiile bursei.

Iar Jurnalul Consiliului de Miniștri, publicat la 1 Decembrie 1939, întregeste această obligativitate cu următoarele precizări:

„Toate instituțiile vizate prin art. IX din legea pentru autorizarea emisiunii de bonuri pentru înzestrarea armatei, în îndeplinirea obligațiunilor prevăzute de lege, vor comunica la Casa Autonomă de Finanțare și Amortizare, în termen de zece zile dela aplicarea prezentului jurnal, valoarea fondurilor plasate actualmente în titluri de stat, precum și temeiul legal, regulamentul sau statutul în baza căruia au fost constituite. Odată cu această comunicare vor prezenta și ultimul bilanț“.

De remarcat că și băncile cad în această categorie, fiindcă art. 13 din Legea Bancară spune:

„Orice societate bancară este obligată a prelua în fiecare an, cel puțin 10 la sută din beneficiile nete, pentru constituirea unui fond de rezervă, destinat să acopere eventualele pierderi din operațiunile băncii.

Aceste preluări se vor efectua până ce fondul de rezervă va atinge cel puțin capitalul social. După aceea, această obligație se reduce la 5 la sută, până când fondul de rezervă va fi egal cu de două ori capitalul.

Jumătate din rezervele astfel constituite, după promulgarea prezentei legi, vor fi plasate în titluri de stat, garantate de stat, sau în titluri lombardabile la Banca Națională a României“.

Decretul-lege referitor la bonurile pentru înzestrarea armatei mai prevede un caz de obiectivitate a posesării acestor bonuri și anume:

Art. 10 spune: „În toate cazurile în care legiuirile în vigoare prevăd constituirea de garanții legale, 25 la sută din valoarea acestor garanții vor fi depuse în mod obligatoriu, începând cu data de 1 Ianuarie 1940, în bonuri pentru înzestrarea armatei“.

Aceste prevederi se aplică numai la garanțiile dela Lei 12.000 — în sus.

Celelalte norme referitoare la transmisiunea bonurilor, pierdere, furt, distrugere, prescripțiunea capitalului și a dobânzilor, etc., urmează regulile obișnuite pentru titlurile de stat.

Desigur că legiuitorul s'a gândit să ia și măsuri de prevedere pentru completa reușită a acestui nou împrumut intern; asigurându-i în primul rând siguranța plasamentului și o rentabilitate bună.

După rezultatele primelor zile de subscriere, se pare că emisiunea bonurilor pentru înzestrarea armatei ia toată aspectul unui împrumut patriotic, da-

torită conștiinței cetățenești, că în împrejurările grele de azi siguranța fruntăriilor naționale depinde de țara armatei noastre.

Printre instituturile care contribuiesc în mod practic, într'o măsură cât mai largă la deplina reușită a împrumutului pentru înzestrarea armatei, găsim astăzi — ca de altfel și în cazuri similare din trecut — băncile românești.

L. B.

Aprecieri de presă.

Băncile românești din Ardeal și Apărarea Națională Exemplul Băncii „Albina” din Sibiu.

La împrumutul pentru înzestrarea armatei, „Albina” Institut de Credit și de Economii din Sibiu, a subscris considerabila sumă de 50.000.000 de Lei. Gestul acesta iese din comun și exemplul oferit, ne face să răsfoim istoria vieții economice de dincoace de Carpați, din trecutul apropiat, plină de asemenea fapte. Vom răsfoi însă numai câteva file din activitatea instituțiilor de credit din Ardeal, înainte de marele războiu mondial, care ne-a adus întregirea unității noastre naționale. Spațiul restrâns nu ne îngăduie un comentariu lung.

La întâiul apel al Statului, Banca „Albina” din Sibiu, a răspuns cu glas tare, cu suflet românesc: *prezent*.

50.000.000 de Lei pentru înzestrarea armatei.

Jumătate din capitalul social pentru înarmarea țării.

Nu a fost nevoie de pertractări, de nenumărate consfătuiri, de neînțelegeri în sânul consiliului de administrație, de adunări generale, de aprobarea adunării acționarilor, nu nimic.

O spontană hotărâre.

O măreață și românească faptă.

O piatră de hotar cât un munte.

Un zid chinezesc.

Un obstacol imposibil oricărui vrășmaș.

Acesta-i gestul „Albinei”, acest motor de energie, de luptă, de viață românească, de totdeauna. Și, exemplul „Albinei” este cu atât mai puternic, că suma subscrisă nu reprezintă un modest procent din câștigul instituției, care, desigur, ar număra doar câteva sute de mii. Banca „Albina”, nu și-a desmințit nici de data asta, activitatea sa din trecut și a pus deasupra intereselor sale comerciale, interesul suprem al neamului românesc, pus, de împrejurările internaționale, la grea încercare. Este pentru Banca „Albina” un sacrificiu, un mare sacrificiu. Însă atunci când integritatea națională este amenințată, și mai ales de pe urma stărilor excepționale de azi, întâia întreprindere bancară

a românilor ardeleni, nu înțelege să urmărească câștigurile fabuloase, menirea ei fiind alta:

Înarmarea țării, înzestrarea armatei, iată porunca vremurilor noastre.

Da, poruncă.

Însă porunca instinctului propriu, porunca dragostei de glia strămoșească.

Așa înțelege Banca „Albina” împlinirea datoriei în timpurile de azi.

Nu ne îndoim, că la apelul Statului vor răspunde toate instituțiile de credit din Ardeal, urmând mișcătorul exemplu dela Sibiu, ca și linia lor proprie de conduită, conformă cu scopul creierii lor. Fiecare va răspunde în limita posibilităților lor, de sacrificiu. Conversiunea și criza economică din 1931—1934, pe multe le-a lovit greu și azi poate veștează. Bănuim strângerea de inimă a conducătorilor, în imposibilitate de a contribui, în măsura dorită, la înarmarea țării.

În tot cazul, guvernul țării, are cea mai temeinică dovadă a rostului băncilor din Ardeal.

Să răsfoim însă câteva pagini din trecut, unde, documentele vremii vorbesc despre scopul principal urmărit de băncile românești din Ardeal.

Paragraful 1 din statutele „Albinei” sună așa: „Sub numele de „Albina” institut de credit și economii, se constituie o societate de acționari, al cărei scop este: a procura poporului țaran mijloacele bănești necesare pentru purtarea și dezvoltarea economiei sale, a deștepta într'ânsul spiritul de economie, a ridica creditul rural în țară și a promova interesele economiei naționale”.

Iată scopul principal al înființării la 1871 a Băncii „Albina”. El este scopul principal al tuturor băncilor din Ardeal.

Activitatea instituțiilor de credit din Ardeal se poate ușor vedea din criticile presei maghiare.

Reproducem:

În anul 1899 ziarul maghiar „Erdélyi Gazda”, în primul său număr publică un articol de fond, în care spune următoarele:

„În Ardeal băncile românești adună posesiunile maghiare, ca să le folosească pentru întărirea naționalității lor.

Foarte triste sunt stările din Ardeal. Aici curge o luptă fără sânge, dar cu atât mai turbată în contra elementului maghiar”.

În 1900 ziarul „Magyar Gazda” face următoarele afirmațiuni:

„Este incontestabil, că conducerea institutelor valahe constituie garanția înfloririi lor și noi regretăm foarte mult, că inteligența maghiară din Ardeal cu care, în ce privește numărul și vaza, inteligența română ardeleană de abia se poate compara, nu poate ajunge acolo, unde au ajuns Valahii desconsiderați”.

În anul 1903 „Erdélyi Gazda” din Cluj, scrie: „Unicul nostru tezaur este pământul. Singura noastră glorie este pământul. Fundamentul existenței

noastre este pământul. Izvorul traiului nostru este pământul. Până avem pământ, avem patrie. Bucata de pământ care e în mâini maghiare, e o bucată a patriei maghiare. Dacă alunecă o bucată de pământ de sub piciorul Maghiarilor, aceasta este o pierdere pentru patria maghiară.

Dacă nu suntem cu totul orbi și observăm pericolul, să luăm aminte cum Valahul își apropiază proprietățile de pământ ale Maghiarilor, cari dau faliment,

Stăruința lor e simplă și hotărâtă. Ei procedează cu plan. În munca lor sunt perseverenți. În executare sunt înțelepți. Conducătorii lor sunt isteți. Mijloacele lor prin institutele financiare proprii sunt puternice.

În anul 1904, ziarul „Magyar Szó” din 8 Octombrie consacră un prim articol lung de 7 coloane, care arată cât de periculoase sunt băncile noastre din punct de vedere al politicii de stat „fiind puterea vitală, ce rezidă în ele, cel mai puternic factor și promotor al manifestării și rezistenței politice a poporului român”.

Cât privește felul în care au lucrat băncile românești din punct de vedere al profitului, un autor maghiar, Dr. Fenyvessy Soma, într'un studiu publicat în organul oficial „Országos Magyar Szövetség”, în comparație cu politica de câștig a băncilor maghiare, scrie (1905):

„Cu totul altcum lucrează băncile românești, cari nu urmăresc scopuri de câștig, ci sunt sprijinitoare puternice, luptătoare însuflețite și desinteresate ale progresului economic și cultural al poporului lor propriu”.

În anul 1912, la o adunare a Comitatului Mureș-Turda, fostul premier maghiar, contele Bethlen István, campionul revizionismului maghiar, în discursul pe care l-a rostit cu această ocazie a spus între altele:

„Ardealul este în primejdie!”

„Pericolul îl prezintă Valahii și politica lor de realități, conștientă și sistematică, pe care o fac prin băncile lor. Ardealul este o primejdie de a ajunge cu totul în stăpânirea Valahilor, dacă guvernul nu va lua de urgență măsuri și nu va afla alte căi pentru a-l mântui pe seama Maghiarilor: Dacă nu va întări și nu va asigura prin o politică de realități naționale maghiare supremația maghiarimii în Ardeal”.

Iar mai departe același:

„Pe baza statisticii din ultimii 5 ani, Românii au cumpărat dela Maghiari, în 16 comitate unde Maghiarii sunt amestecați cu Românii, 96.000 jugăre (48.000 ha.) pământ arător și 70.000 jugăre (35.000 ha.) păduri, în total deci 166.000 jugăre (83.000 ha.) în valoare de cca 70 Milioane Coroane-aur”.

„Dacă această pustire a moșiilor maghiare — datorită băncilor românești — va continua și în viitor în aceeași măsură, în curs de 30 ani jumătate din moșiile maghiare din Ardeal vor fi pierdute”.

Iată și o altă latură a activității băncilor românești din Ardeal, pe care ne-o prezintă în 16 Mai 1908, ziarul „Budapesti Hirlap”: „Strălucita învingere a par-

tidului naționalist (român nota aut.) în comitatul „Caras-Severin se poate atribui celor 25 bănci (românești) resirate în el. În dosul succeselor din comitatul Aradului stă banca „Victoria” din Arad. Iar cu Maniu și cu Vaida ne-au fericit mai vârtos „Patria” (din Blaj) și „Auraria” din Abrud) etc. etc.”.

Exemple de acestea sunt nenumărate. Intenția noastră e să scoatem în relief, scopul principal al băncilor din Ardeal, în trecut ca și azi și necesitatea lor în stat. Pentru că în timpuri vitrege au luptat cu greutatea începutului ca și cu stăpânirea străină, învingând și desfăcând toate zăgazurile în interesul românilor, mai mult astăzi, aceste instituții de credit vor ști să se achite în modul cel mai strălucit față de țară.

Cazul Albinei, în trecut, a fost al tuturor băncilor din Ardeal.

Exemplul Albinei de azi, să fie al tuturor băncilor românești grupate în „Solidaritatea”. Și va fi.

ION D. PITLI.

(Reproducere din Gazeta Sibului).

CRONICA.

„Prima Ardeleană” societate de asigurare generală, Cluj a ținut o adunare generală extraordinară, la 14 crt. pentru completarea locului din Consiliul de cenzori devenit vacant prin moartea regretatului Dr. Nicolae Schiau.

A fost ales Domnul Octavian Stoichița, proprietar și fost deputat din Brașov.

Incrustarea acțiunilor emise înainte de 1 Februarie 1933. Nr. 8014 din 24 Dec. 1939 „Argus” comunică următoarele: Ministerul de Finanțe precizează că acțiunile emise înainte de 1 Februarie 1933 fie nominal sau la purtător, nu trebuiesc preschimbate la încrustare.

Taxa timbrului de aviație la Contractele de Muncă. Tot în „Argus”-ul de mai sus, cetim: Comitetul C. F. N. A. a hotărât, ca taxa timbrului de aviație de 1 la mie, care se datorează asupra contractelor de muncă, în urma modificării art. 14, paragraful 19 din legea timbrului din 1 Aprilie 1939, să fie aplicată — la fel ca și taxa proporțională de 1,50 la sută — numai asupra salariilor de 10 mii Lei lunar și care se plătesc personalului angajat după 1 Aprilie 1939.

C. F. N. A. a dat instrucțiuni în acest sens organelor sale de control, urmând ca în câteva zile să se publice și o decizie în această privință.

Terminul pentru înaintarea tablourilor de personalul român și străin utilizat în orice întreprindere, conform deciziei Ministerului Economiei Naționale, publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 296 din 21 Decembrie 1939, este fixat până la 1 Februarie 1940 cel mai târziu.

Sumarul pe anul 1939

Agricultura.

	Pagina.
Cultura rațională a porumbului	168
Disponibil de grâu la export	62
După o statistică a produc. de lapte	132
Export de vin	94
Prima de export la grâu	148
Producția totală de grâu	94
Șansele agriculturii	251
Situația agricolă a țării	114
Spre o mai bună stare în agricultura rom.	41
Valoarea producției agricole	114
Valoarea producției agricole a României	242

Asigurări.

Asigurările sociale	31
Casa de asig. sociale	258
Cu cât contribuim la asigurările sociale	191
Industria asigurărilor în a. 1938	211
Valabilitatea asig. de viață în războiu	225

Bancare.

„Banca Agronomilor“, convocare și bilanț	76
Banca „Albina“, Sibiu, bilanț	63
„ „ „ conv. și bilanț	65—9
„ „ „ adunarea generală	114
Banca „Albina“, Sibiu, autorizare gaj agr.	191
Banca „Albina“, Sibiu, bilanț	217
„ „ „ activul și lichiditatea	292
Banca „Andreiana“, convoc. și bilanț	77
„ „Ardeleană“, bilanț	72
„ „Auraria“, convocare și bilanț	184
„ „Aurora“, convocare și bilanț	104
„ „Cârțișoreană“, convoc. și bil.	28
„ „Casa de Păstrare“, Săliște, convocare	115
Banca „Casa Noastră“, convocare și bilanț	70
„Banca Centrală Bănățană“, convocare și bilanț	49
„Banca Centrală pt. Ind. și Comerț“, convocare și bilanț	33—5
„Banca Centrală pt. Ind. și Comerț“, aviz	43
„Banca Centrală pt. Ind. și Comerț“, aviz	55
„Banca Centrală pt. Ind. și Comerț“, aviz	140
„Banca Centrală pt. Ind. și Comerț“, aviz	148
„Banca Chioarului“, convocare	132
Banca „Comuna“, convocare	89
Banca „Cordiana“, convoc. și bilanț	50
„ „Corvineana“, convocare și bilanț	115—6

	Pagina.
Banca „Crișana“, convocare și bilanț	57—8
„ „Dănășana“, bilanț	24
„Banca de Nord“	20
Banca „Economul“, convoc. și bilanț	46
„ „Frăția“, convocare	200
„ „Furnica“, convoc. și bilanț	45
„ „Goronul“, convoc. și bilanț	89—90
„ „Goronul“, bilanț	206
„ „Ilia Murășană“, convocare și bilanț	37
Banca „Mărgineana“, convocare și bilanț	124
Banca „Mielul“, convocare și bilanț	100
Banca „Murășiana“, convocare și bilanț	63—4
Banca Națională a României	183
Banca „Oașia“, convocare	25
„ „ bilanț	92
Banca „Olteana“, convocare și bilanț	27
Banca „Patria“, convocare și bilanț	102
„ „Prima Ardeleană“, de asig., concurs	33
Banca „Prima Ardeleană“, de asig., adunarea gen. extraordinară	306
Banca „Prima Ardeleană“, de asig., convocare și bilanț	87
Banca „Prima Ardeleană“, de asig., convocare	290
Banca „Porumbăceana“, convocare și bilanț	36
Banca Română, Dumbrăveni, aviz	183
Banca „Scoreana“, convoc. și bilanț	26
Banca „Șercăiana“, concurs	43
„ „ concurs	57
„ „ convoc. și bilanț	79—80
„ „ bilanț	254
Banca „Târnavănea“, convocare și bilanț	48
Banca „Tântăreana“, convocare și bilanț	122
Banca „Tântăreana“	200
„ „Vărădeana“, convoc. și bilanț	106
Banca „Vatra“, convocare și bilanț	78
„ „Victoria“, convoc. și bilanț	73—4
Banca „Viitorul“, convoc. și bilanț	82
Băncile locale și regionale din Franța	221
Bănci românești — bănci minoritare	179
Băncile românești din Ardeal	305
Casa Națională de Economii	242
Ceva despre organ. unei bănci în străinătate	4
Citind rap. Consiliului de Adm. a B. N. R.	51
Compunerea activului și lichiditatea băncii „Albina“	292—294
Marile bănci românești	224
Priviri retrospective în viața bancară rom.	22
Ritm și propagandă în afacerile bancare	17
Spre o nouă evoluție bancară	169
Structura capitalului bancar în România	137

Comerț și Industrie.

	Pagina.
„Astra Română“	208
Banca întrepr. aurifere și miniere	62
Cheia legăturilor de comerț cu Anglia	114
Compania Canalului Suez	208
Credite pentru furnizorii statului	176
„Dacia Traiană“	38
„Dacia Traiană“, bilanț	42
Delegația economică engleză în România	147
Exportul de animale în a. 1938	208
Exportul de petrol al României	242
Importul mărfurilor contingente	183
Importul prin portul Galați	242
În atenția firmelor importatoare	167
„Industria Aurului“, conv. și bilanț	192
Noul regim al schimburilor cu străinătatea	236
Problemele actuale ale petrolului	109
Producția industrială	273
Punerea în funcție a oțelărilor din Hunedoara	148
România exportă 950 vag. vin	114
Transacțiuni în petrol	208
Un oficiu german pentru chestii econ. cu România	147

Contabilitate.

Analiza unui bilanț de bancă	98
Contabilitatea publică la Persani și Egipteni	111
Contul Profit și Pierdere	234
Formalități privitoare la încheierea bilanțului	23
Registru nou de contabilitate	138
Un bilanț (Întrepr. Leonida)	43

Cooperația.

Caracteristicile cooperației	86
Cooperația în mișcare	17
Cooperația în sistemul noului stat român	147

Devize și monede.

Afluxul aurului în U. S. A.	132
Despre noul regim al devizelor	263
Măsuri de prevedere monetară în Anglia	22
Preschimbarea monedelor de 250 Lei	208
Regimul dinarilor	160
Situația lirei sterline	279

Diverse.

Arhiva	262
Aurul	97
Avere și scop	245
Bugetul Uniunii Sovietice	176
Bursa de efecte și acțiuni în a. 1938	56

	Pagina.		Pagina.		Pagina.
Cinci sute ani dela inventarea tiparului	132	O administrație autonomă comercială de stat	94	Noul regim juridic al creditului agricol ipotecar	265
Costul vieții la București	191	Ordinea gospodărească	197	O interesantă decizie a tribunalului Arad	167
Erata	282	Orientarea capitalului	259		
Guvernul finlandez	168	Planul economic românesc	187, 194, 201, 209		
Incrustarea acțiunilor emise înainte de 1 Februarie 1933	306	Plan economic și economie dirijată	283		
In Germania	132	Posibilitățile acordului econ. româno-german	198	Legislațiune.	
Intellectualii noștri	301	Principii de economie dirijată	266	Circulația și transferul acțiunilor s. p. a. in lumina noului cod de comerț	59
Intre Germania și Jugoslavia	168	Problemele economice ale inarmărilor	107	Codul comercial Carol II	248
Intre țările din Sud-Estul Europei	168	Problemele economiei bulgare	215	Decret-Lege pentru reglementarea schimbului	232
In semnul războiului	228	Problema economiei la sate	85	Decret-Lege despre imobilul urmărit	290
In urma modificării Europei Centrale	94	Problema economiei germane	172		
Manifestul program al noului guvern	39	Problema transporturilor noastre	294		
Mișcarea principalelor valori de bursă „Morning Post”	132	Programul economic al noului guvern	289		
Necesitatea distrugerii Românilor	118	Progrese italiene	173		
Oameni de ispravă	220	Reorganizarea ministerului economic național	55	Personale.	
O producție record de aur	94	Schimbări in politica economică a Germaniei	29	Angelescu Constantin, numire	258
Parohiile și conversiunea din 1934	176	Scumpetea	291	Bologa Iacob, consil. aulic, biografie	149
Pentru inzestrarea armatei	299	Scumpirea traiului	142	Bologa Valeriu, biografie	152
Polițe protestate in a. 1938	57	Scumpirea vieții la orașe	204	Călinescu Armand	227
Problema peștelui in România	224	Situația economică	43, 24	Director general la Cassa gen. de econ. Sibiu	299
Producția de pește	183	Șovinism economic	117	Maior C. Ioan, numire	258
Publicația pt. inzestrarea Armatei	299	Spațiul vital	235	O activitate rodnică (dl C. Popp)	193
Spicuiuri din activitatea naț. a economiștilor noștri	286, 270	Specula actuală	296	Dr. Russu Octavian, necrolog	267
Termenul pentru inaintarea tabl. de personal	306	Stabilitate	219	Dr. Russu Octavian, funeralii	281
Tribunalul Sibiu	55, 33	Tratativele economice cu Germania	191	Dr. Schiau Nicolae, necrolog	242
Zonele libere	140	Uniunea Sovietelor furnizoarea Germaniei	256	Simu Romul, necrolog	19
		Un plan economic românesc	176	Un cuvânt de bun rămas (dl C. Popp)	185
		Vieața economică in a. 1938	1		
Economie politică și finanțe.				Sociologie.	
Acțiunea pentru inviorarea oper. de credit rural	141	Fiscale.		Contraiziceri neliniștitoare	185
Aspectele economiei franceze	172	Amnistie fiscală	281	Erori de educație	95, 83
Anul economic internațional	19	Aplicarea timbrelor și taxelor	94	Evoluția economiei muncii	288
Arta financiară a d-rului Schacht	52	Taxa timbrului de aviație	306	Frenezia muncii	125
Aspecte ale situației econ. actuale	252			Problema evreiască	11
Aspectele economiei ardelen	15	Impozite.		Problemele sociale ale planului economic	268
Aspectele economiei românești	230	Cota de impunere la succesiuni	266	Școala satelor	159
Bugetul de războiu al Angliei	258	Deciziunile comisiei centrale fiscale	189, 181, 174	Vitalitatea popoarelor europene	121
Ceva despre bani și credit	161	Decizie cu privire la cifra de afaceri	176		
Conjunctura economică	213	Declarația de impunere	8	Solidaritatea.	
Considerațiuni asupra aspectelor economice ale anului trecut	13	Impozite după depuneri	146	Apel	291
Convenția economică cu Germania	133	Scutire de timbre la debitorii conversioniști	4	Cătră bancile noastre	247
Datoriile de războiu	164	Timbrarea cecurilor	146	Comunicat (depun. bisericilor)	9
Despre noul regim a comerțului nostru exterior	243	„ cererilor	167	Idem	275, 208
Din prevederile tratatului economic româno-german	298	„ cererilor de inregistrare in registrul com.	233	Distribuirea poștei proprii de bănci	129
Economia Reichului și aportul Cehoslovaciei	144	Timbrarea extraselor de cont curent	175	Telegramă omagială c. dl min. M. Constantinescu	259
Incasările statului	266	„ scrisorilor de creditare	8	Legea bancară	61
Infomețaii din Ungaria	223			Modificarea legii timbrului	129
Inventarul patrimoniului nostru public	177	Jurisprudență.		Modificarea legii contrib. directe	127
Neglijarea provinciei	171	Aplicarea legii lichidării datoriilor	120	Noua lege a asig. sociale	20
Noua organ. și reglementare a carturilor	277	Deciziunea Inaltei Curți de Casație ref. la conversiune	120	O nouă contribuție suplimentară	135
Noul imprumut intern	302			Prescrierea valorilor mobiliare	136
Nu ne știm organiza	262			Referat pentru incurajarea credit. țărănești.	16

